www.sastamala.fi

Sastamalan kaupungin kulttuurisuunnitelma

2025–2029

Sastamalan kaupungin kulttuuripalvelut, 23.4.2025

Sisältö

- Tiivistelmä
- Keskeiset käsitteet
- Kulttuuri on kunnan lakisääteistä toimintaa – kulttuuritoimintalaki
- Sastamalan kulttuurivisio
- Sastamalan kaupungin strategia
- Kulttuurisuunnitelman tietopohja
- Kulttuurisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet
- Kulttuurisuunnitelman seuranta ja arviointi
- Lähteet

SASTAMALA
sopivasti sykettä

Tiivistelmä

Tämä on Sastamalan kaupungin ensimmäinen kulttuurisuunnitelma. Suunnitelma sisältää kulttuurivision, kolme tavoitetta toimenpiteineen, sekä suunnitelman seurannasta ja arvioinnista. Suunnitelma on tarkoitettu ensisijaisesti työkaluksi Sastamalan kaupungin työntekijöille sekä päättäjille.

Tämä suunnitelma varmistaa, että kulttuuri on keskeinen osa yhteisömme arkea nyt ja tulevaisuudessa – niin kulttuurista nauttivalle kuin sen tekijälle. Yhteistyöllä luomme elinvoimaista ja monipuolista kulttuuritarjontaa, joka rikastuttaa kaikkien elämää.

SASTAMALA
sopivasti sykettä

Keskeiset käsitteet

Kulttuuri

Yhteiskunnalle tai sosiaaliselle ryhmälle tunnusomaiset henkiset ja aineelliset piirteet muodostavat kulttuurin. Siihen kuuluvat taiteiden lisäksi perusoikeudet, arvojärjestelmät, perinteet, taidot, tavat ja uskomukset. Taide ja kulttuuri ovat osa sivistyksestämme ja perintöämme edellisiltä sukupolvilta tuleville. **Osallisuus kulttuuriin on sivistyksen perusta.** (Opetus- ja kulttuuriministeriö).

Kulttuurihyvinvointi

Kulttuurin merkityksestä terveydelle ja hyvinvoinnille on olemassa laaja tutkimusnäyttö. Kulttuurihyvinvointi on henkilökohtainen kokemus siitä, että kulttuuri ja taide vahvistavat omaa hyvinvointia. Ihminen arvottaa itse kulttuurista ja taiteesta saavansa oivallukset, mielihyvän ja merkityksen. Kulttuurihyvinvointia voidaan tarkastella myös yksilön, yhteisöjen ja yhteiskunnan näkökulmasta samoin kuin ihmisen eri elämänvaiheiden näkökulmasta. Jokaisella tulisi olla tarjolla mahdollisuus olla kulttuurin kokija tai toimija omista tarpeistaan lähtien. Kulttuurihyvinvoinnin suositus on 100 minuuttia kulttuuria viikossa.

Kulttuuri on kunnan lakisääteistä toimintaa – kulttuuritoimintalaki

Kuntien kulttuuritoiminnasta säädetään lailla (166/2019). Lain tavoitteena on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja luoda edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle.

- Opetus ja kulttuuriministeriö

SASTAMALA
sopivasti sykettä

Kulttuuri on kunnan lakisääteistä toimintaa – kulttuuritoimintalaki

Kulttuuritoimintalain (166/2019 § 3) määrittelemien tehtävien mukaan kuntien tulee:

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä
- 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle
- 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa
- 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen
- 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa
- 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa
- 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.
- Lisäksi kulttuurista säädetään myös esimerkiksi Yhdenvertaisuuslaissa 2014), laissa yleisistä kirjastoista (2016) , museolaissa (2019) ja laissa vapaasta sivistystyöstä (1998), sosiaalihuoltolaista (2014), laista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (2021), laista hyvinvointialueesta (2021), vammaispalvelulaista34 ja yhdenvertaisuuslaista (2014).
- Lakien lisäksi kulttuurihyvinvointitoimintaa kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti ohjaavat eri hallinnonalojen ministeriöiden suositukset, lakeihin kirjatut yleissopimukset ja viranomaisia myös saavutettavuusdirektiivi ja sitä seuraava kansallinen lainsäädäntö (2019).

Sastamalan kulttuurivisio

Sastamala on kaupunki, jossa tunnustetaan laajasti kulttuurin merkitys hyvinvoinnille, elinvoimalle sekä veto- ja pitovoimalle. Kulttuuria tuetaan ja kulttuuritoimintaan osallistutaan.

SASTAMALA
sopivasti sykettä

Sastamalan kaupungin strategian kärjet

- Kulttuurisuunnitelma nojaa myös Sastamalan kaupungin strategiaan (2022–2025), jonka kärjet ovat;

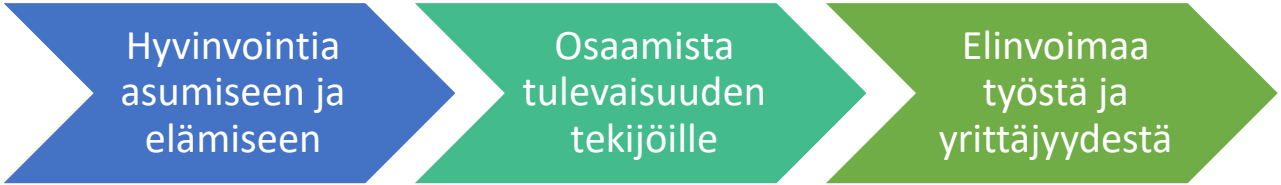

SASTAMALA
sopivasti sykettä

Kulttuurisuunnitelman tietopohja

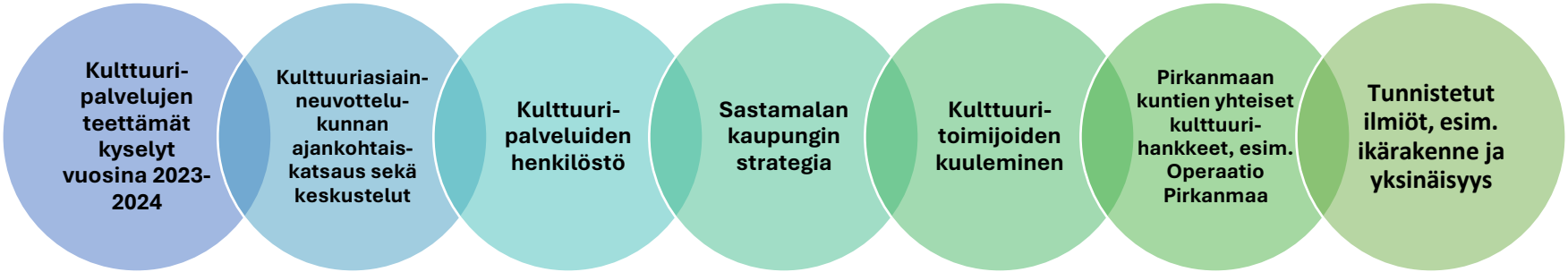

SASTAMALA
sopivasti sykettä

Kulttuurisuunnitelman tavoitteet

1. Kulttuurin merkitys tunnustetaan laajasti
2. Järjestöyhteistyön kehittäminen
3. Kulttuuripalveluiden resurssien kohdentaminen

1. Kulttuurin merkitys tunnustetaan laajasti

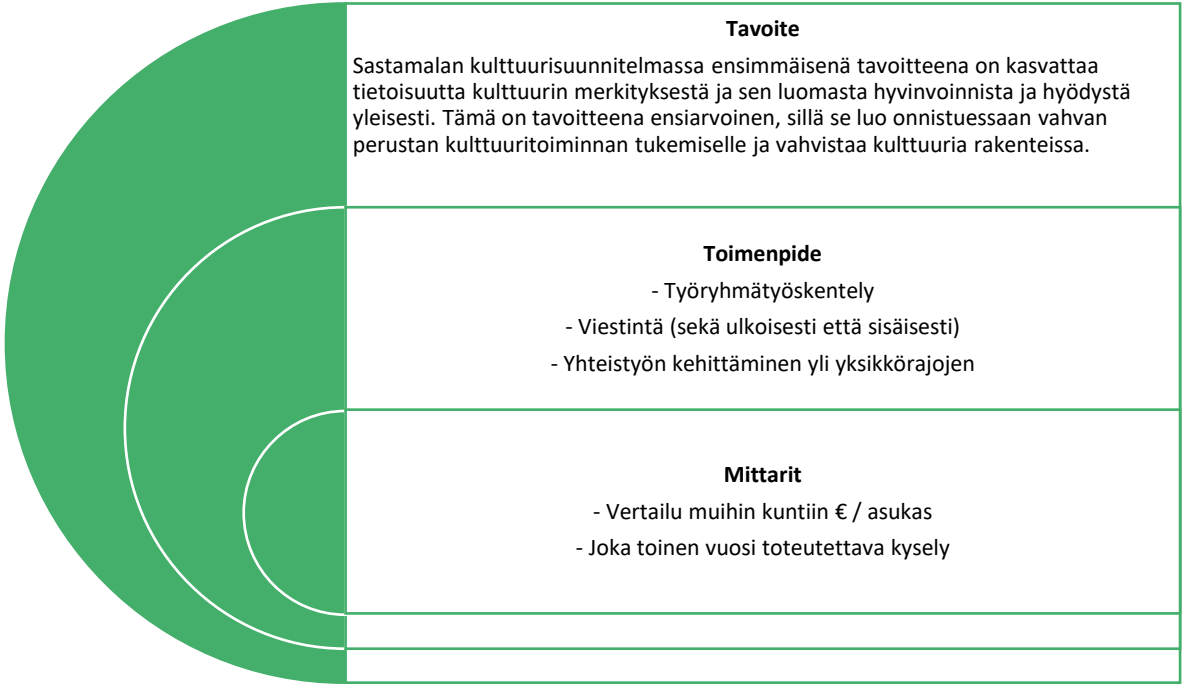

SASTAMALA
sopivasti sykettä

2. Järjestöyhteistyön kehittäminen

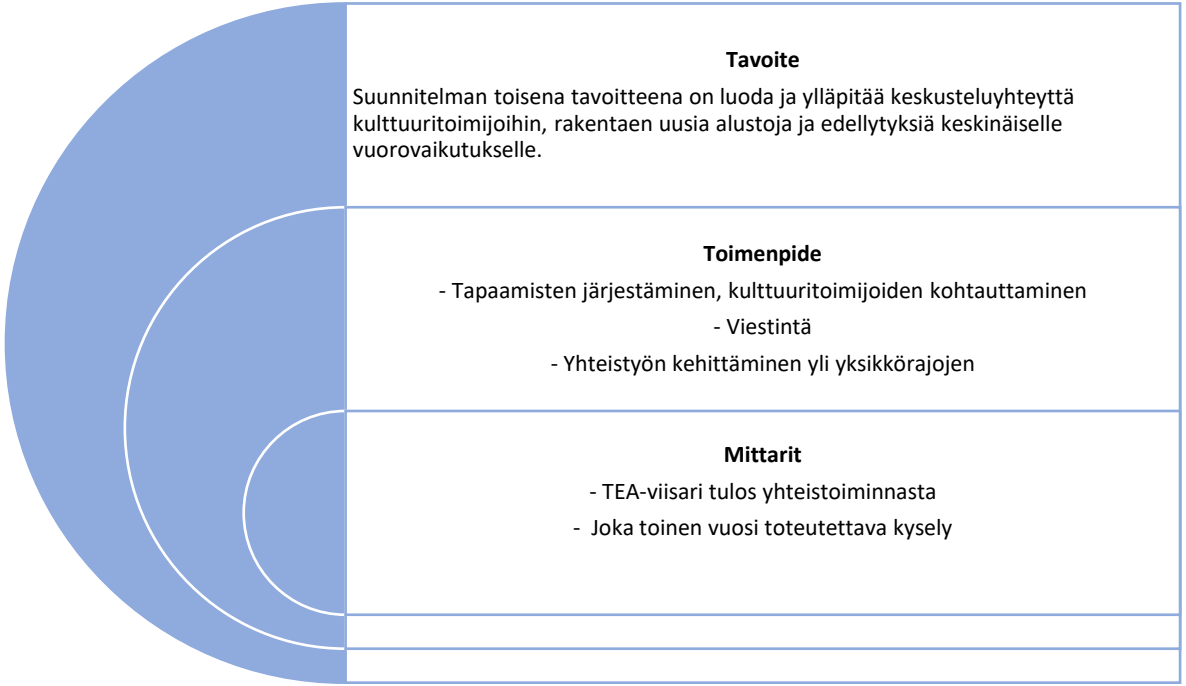

SASTAMALA
sopivasti sykettä

3. Kulttuuripalveluiden resurssien kohdentaminen

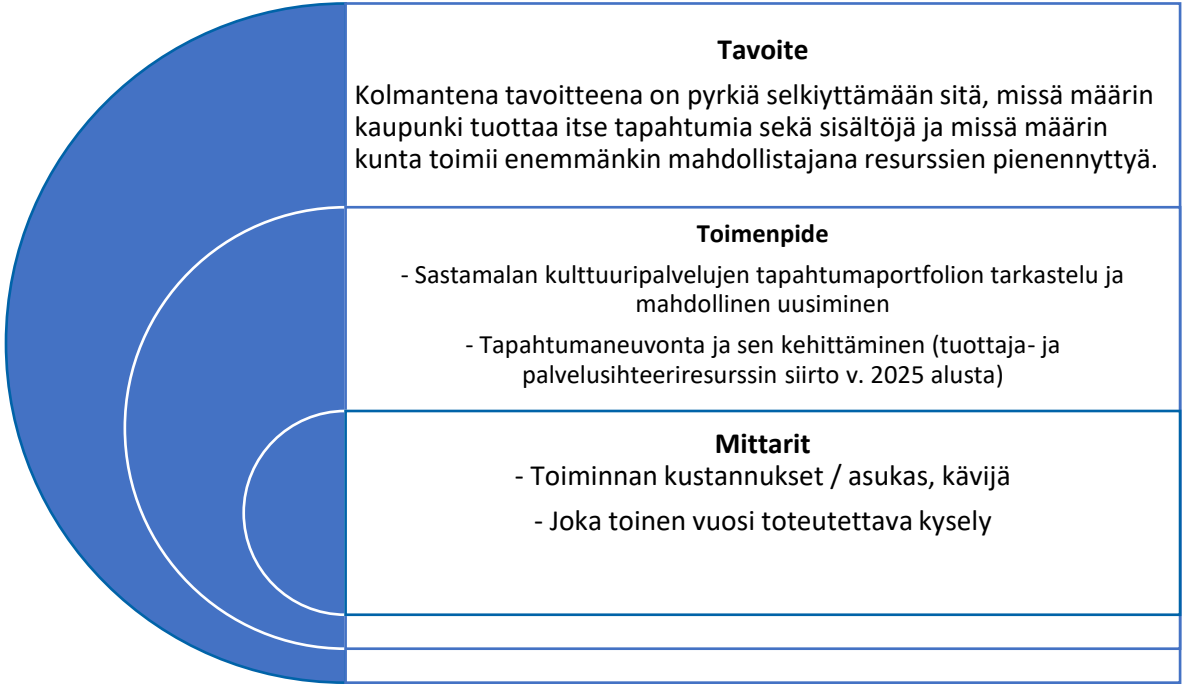

SASTAMALA
sopivasti sykettä

Seuranta ja arviointi

Toimenpiteiden ja tavoitteiden seurantaa tullaan tekemään joka toinen vuosi toteutettavilla kyselyillä. Pitkän aikavälin seurannalla on mahdollista arvioida tavoitteiden saavuttamista ja toisiaan vastaavat kyselyt ja niiden vastaukset tulevat näin olemaan vertailukelpoisia keskenään.

Kyselyitä tehdään parin vuoden välein, jotka suunnataan kolmelle eri kohderyhmälle**;**

- **kulttuuritoimijat**
- **virkamiehet ja päättäjät**
- **kuntalaiset**

Lähteet

- Opetus- ja kulttuuriministeriö: kuntien kulttuuritoiminta
  - https://okm.fi/kuntien-kulttuuritoiminta
- Opetus- ja kulttuuriministeri: kulttuuripoliittinen selonteko
  - https://okm.fi/kulttuuriselonteko

Supermarket